

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 342/2016-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. apríla 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcu Ladislava Orosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného Legium, s. r. o., Bukureštská 3, Bratislava, v mene ktorej koná advokát Mgr. Adrián Šándorčín, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Trnave č. k. 5 Tpo 25/2015-61 z 29. septembra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. novembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej

len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 5 Tpo 25/2015-61 z 29. septembra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite ČVS: PPZ-42/BOK-CA-2012 z 15. marca 2012 bolo sťažovateľovi vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a) a ods. 5 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon účinného do 31. decembra 2005 (ďalej aj „starý Trestný zákon“). Trestná vec sťažovateľa je ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu vedená Prezidiom Policajného zboru pod ČVS: PPZ-803/NKA-PZ-BA-2014. Na základe návrhov prokurátora Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor generálnej prokuratúry“ a len „generálna prokuratúra“) bol na sťažovateľa sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) postupne vydaný príkaz na zatknutie sp. zn. 0 Tp 403/2012 z 26. marca 2012, európsky zatýkací rozkaz sp. zn. 0 Tp 404/2012 z 26. marca 2012 (ďalej len „európsky zatýkací rozkaz“) a medzinárodný zatýkací rozkaz sp. zn. 0 Tp 404/2013 z 27. februára 2013. Okresný súd rozhodol o vzatí sťažovateľa do väzby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Krajský súd rozhodol uznesením sp. zn. 6 Tpo 47/2015 z 9. júla 2015 o zamietnutí sťažovateľom podanej sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu č. k. Tp 404/2012-361 z 3. júla 2015.

Sťažovateľ podal žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu, ponúkol písomný sľub a jeho matka ponúkla zloženie peňažnej záruky ako náhrady za väzbu. Keďže prokurátor generálnej prokuratúry žiadosti sťažovateľa nevyhovel, postúpil ju na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie. Žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu sťažovateľ odôvodnil tým, že o svojom trestnom stíhaní až do jeho zadržania v [REDAKOVANÉ] nevedel. Poukázal na to, že je na Slovensku riadne zamestnaný a má tu trvalé bydlisko. Ďalej namietal nedostatok materiálnych podmienok väzby, pričom poukázal na v konaní neskôr vykonané dôkazy, ktoré na rozdiel od skôr vykonaných podľa jeho názoru neumožňujú záver o dôvodnosti jeho obvinenia (najmä výpoveď svedka [REDAKOVANÉ]). Sťažovateľ tiež

poukázal na nesprávne vyčíslenie škody, ktorá v súvislosti so stíhanou trestnou činnosťou mala vzniknúť.

Sudca pre prípravné konanie okresného súdu uznesením sp. zn. 0 Tp 94/2015 z 31. augusta 2015 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu z 31. augusta 2015“) žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu zamietol a neprijal ponúknutý písomný sľub a peňažnú záruku ako náhrady za väzbu sťažovateľa a taktiež nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V odôvodnení uznesenia okresného súdu z 31. augusta 2015 sa uvádza:

„Obvinený uviedol, že sa pridrižiava písomne podanej žiadosti o prepustenie z väzby. 14. 7. 2015 bol vypočutý ako obvinený v [REDAKOVANÉ], pričom stále neporozumel podstate obvinenia a svojej spoluúčasti na tejto trestnej činnosti. Na to mu vyšetrovatelka umožnila nahliadnuť do spisu, po nahliadnutí ho opätovne vypočula 11. 8. 2015. Je zrejmé, že tento trestný čin, ako i predošlé trestné činy sú vykonštruované proti jeho osobe zo strany [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]. Rešpektuje obvinenie orgánov činných v trestnom konaní, ale cíti sa byť nevinný. Je ochotný a chce spolupracovať s políciou. Uznáva, že je jeho vinou, že po svojom návrate na Slovensko 17. 3. 2015 mohol dôslednejšie preveriť, či nie je proti nemu vedené trestné stíhanie, resp. v akom štádiu sa nachádza. Keby sa chcel vyhýbať alebo skrývať, tak sa na území SR od 1. 4. 2015 nezamestná. Je nelogické, prečo to prokuratúra považuje za účelové.

... Od vyššie uvedeného rozhodnutia o vzatí obvineného do väzby uplynula doba 59 dní, počas ktorej nedošlo k žiadnej zmene v dôkaznej situácii, ktorá by odôvodňovala v otázke dôvodnosti podozrenia zo spáchania stíhanej trestnej činnosti iný záver ako ten, ktorý súd konštatoval pri vzatí obvineného do väzby. Na tomto mieste tak súd poukazuje na odôvodnenie svojho rozhodnutia zo dňa 3. 7. 2015.

Pokiaľ ide o konkrétne skutočnosti odôvodňujúce obavu, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tam vyhol trestnému stíhaniu, resp. trestu, ktoré súd identifikoval a pri vzatí obvineného do väzby, rovnako nedošlo od ostatného rozhodnutia o väzbe k žiadnej zásadnej zmene. Dôvody obavy z tzv. útekového správania sa obvineného vyplývajú z jeho konania v minulosti. Súd tak opakuje, že obvinený sám priznal, že v období troch rokov sa

zdržiaval na území [REDAKOVANÉ] pričom počas tohto obdobia nedal nikomu zo svojich blízkych osôb vedieť, kde sa zdržuje. Obvinený priznal, že v čase, keď odchádzal zo Slovenskej republiky bolo voči nemu vedené trestné stíhanie, pričom svoj odchod ani miesto svojho pobytu mimo Slovenskej republiky žiadnemu OČTK neoznámil. Obrana obvineného, že zo SR odišiel preto, že bola proti nemu v médiách vedená kampaň, ako proti hlave podsvetia, resp. preto, že sa bál o svoj život z dôvodu, že spolupracoval s OČTK, ktorým pomohol pri objasnení závažnej trestnej činnosti nateraz zostáva v rovine nepreukázaných tvrdení. Skutočnosti, ktoré tvrdí obhajoba, teda že obvinený sa v Rumunsku zdržiaval legálne, bol tam zamestnaný a býval tam nijako nevyklučuje podozrenie, že obvinený sa mimo územia Slovenskej republiky zdržiaval v úmysle vyhnúť sa trestnému stíhaniu, resp. hroziacemu trestu. Obvinený bol v čase odchodu zo SR podľa vlastného vyjadrenia zamestnaný a bol ženatý, pričom jeho manželka zostala v Slovenskej republike. Dátum odchodu zo SR ako ho uviedol obvinený nasledoval potom, ako proti nemu vypovedali osoby, ktoré sú s ním spoluobvinené pre trestnú činnosť, pre ktorú je stíhaný.

Tvrdenia obhajoby o tom, že obvinený je od 1. 4. 2015 zamestnaný v SR v spoločnosti, ktorú ako konateľ riad jeho matka, nezmenšuje obavu z útekového správania sa obvineného. Jeho rodinné, či iné majetkové väzby nebránili v minulosti obvinenému, aby na dlhší čas odišiel z územia Slovenskej republiky bez toho, aby svojim blízkym alebo orgánom činným v trestnom konaní oznámil miesto svojho zmeneného pobytu. Je potrebné tiež konštatovať, že s otázkou zamestnania obvineného v Slovenskej republike bol už tunajší súd konfrontovaný pri rozhodovaní o vzatí obvineného do väzby a túto skutočnosť nepovažoval za tak dôležitú, aby prevážila nad skutočnosťami, pre ktoré súd konštatoval obavu z útekového správania sa obvineného. Vzhľadom na dĺžku trvania väzby nie je porušený princíp primeranosti a zdržanlivosti pri rozhodovaní o väzbe tak, ako to uvádza vo svojej žiadosti obvinený.

Riadiac sa vyššie uvedenými úvahami a závermi súd rozhodol o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu pre jej nedôvodnosť. Vzhľadom na charakter trestnej činnosti, najmä spôsob jej páchania organizovanou skupinou a predpokladané postavenie obvineného ako šéfa tejto organizovanej skupiny, súd nepovažoval za dostatočné ani písomný sľub obvineného, že povedie riadny život, ani ponúknutie peňažnej záruky

zo strany matky obvineného. Oba tieto inštitúty dostatočne neeliminujú obavu zo správania sa obvineného, pre ktorú bol vzatý do väzby.

... Vychádzajúc z uvedených právnych záverov (obsiahnutých i v náleze Ústavného súdu SR zo dňa 5. 6. 2013 sp. zn. II. ÚS 67/2013) súd z úradnej povinnosti skúmal možnosť nevziať obvinených do väzby pri použití ustanovenia § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Vzhľadom na skutočnosti majúce povahu v charaktere trestnej činnosti tak, ako to súd vyššie uviedol nemožno jeho väzbu nahradiť týmto inštitútom, keď takýto dohľad by nebol dostatočnou zárukou, ktorá by eliminovala obavu z konania obvineného, pre ktoré bol vzatý do väzby. Preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku IV tohto uznesenia. “

Uznesenie okresného súdu z 31. augusta 2015 napadol sťažovateľ sťažnosťou, v ktorej zotrval na odôvodnení svojej žiadosti o prepustenie z väzby a reagoval v nej aj na argumentáciu generálnej prokuratúry. Krajský súd uznesením sp. zn. 5 Tpo 25/2015 z 29. septembra 2015 sťažnosť sťažovateľa podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol.

V napadnutom uznesení krajského súdu sa okrem iného uvádza:

„Sudca okresného súdu postupoval v danej veci v súlade so zákonom a správne, keď na podklade doposiaľ zhromaždeného a dokumentovaného spisového materiálu (vrátane originálu vyšetrovacieho spisu) v zákonom predpísanej lehote a bez meškania určil termín procesného úkonu na deň 31. augusta 2015, zabezpečil prítomnosť všetkých oprávnených procesných strán na tomto úkone, tento úkon v rozsahu č. l. 33 – 34 spisu procesne správne zrealizoval a napokon dospel aj k správnym skutkovým a právnym záverom. V súlade so skutkovým stavom dôvodne zistil, že aj v súčasnom štádiu trestného konania sú dané dôvody väzby obvineného [REDAKOVANÉ] v rozsahu ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Svoje rozhodnutie i procesný postup v súlade so zákonom aj odôvodnil, takže tento je preskúmateľný. Obvinený je naďalej dôvodne a zákonne trestne stíhaný pre vysoko spoločensky nebezpečnú trestnú činnosť a skutočne existuje dôvodná obava z jeho útekových aktivít v rozsahu ustálenom sudcom okresného súdu. Prezentované závery sudcu o existencii tzv. útekových dôvodov väzby si sťažnostný súd v rámci postupu svojho konania osvojuje, pričom na ne ako na správne v celom rozsahu odkazuje, a to bez potreby

opakovania týchto dôvodov vo svojom sťažnostnom uznesení. V stručnosti dodáva, že dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku je daná vtedy, ak sú zadovážené také fakty, informácie a dôkazy, ktoré umožňujú urobiť vo veci logický úsudok o tom, že konkrétna osoba mala spáchať trestný čin, a to s prihliadnutím na všetky známe okolnosti prípadu. Nevyžaduje sa, aby spáchanie trestného činu obvineným bolo pritom nezvratne preukázané už v tomto štádiu trestného konania, t. j. prípravného konania, keďže preukazovanie či vyvracanie podozrenia zo spáchania trestného činu je cieľom vyšetrovania a neskôr najmä dokazovania v konaní pred súdom. Sťažnostný súd rovnako a v súladnej zhode s právnym názorom okresného súdu nezistil splnenie podmienok ustanovenia § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. a ani § 81 ods. 1 Tr. por. na prijatie sľubu obvineného, nahradenie jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a ani na prijatie peňažnej záruky za jeho prepustenie na slobodu ponúknutej jeho matkou [REDAKOVANÉ]. Sťažnostný súd zastáva názor, že ani jeden z týchto inštitútov totiž nedáva dostatočnú záruku, ktorá by eliminovala obavy z útekového konania obvineného v takom rozsahu, pre ktoré bol vzatý do väzby.“

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti prvom rade namieta, že ani okresný súd, ani krajský súd sa nevysporiadali so všetkými jeho námietkami a argumentmi týkajúcich sa splnenia materiálnych podmienok väzby, ako aj dôvodnosti útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. Sťažovateľ taktiež namieta, že k jeho vzatiu do väzby došlo „po mojom predchádzajúcom zadržaní na základe právne vadného a preto neúčinného Európskeho zatýkacieho rozkazu“.

Európsky zatýkací rozkaz vydaný okresným súdom pod sp. zn. 0 Tp 404/2012 dňa 26. marca 2012 bol vo vzťahu k sťažovateľovi vydaný pre dva skutky, pričom jeden z nich bol právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a i) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona a druhý ako trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, ods. 4 písm. a) a ods. 5 starého Trestného zákona. Vo vzťahu k označenému európskemu zatýkaciemu rozkazu sťažovateľ v sťažnosti najmä uvádza:

„Na základe tohto európskeho zatýkacieho rozkazu rozhodovala sudkyňa budapeštianskeho súdu o mojom vydaní, hoci pre skutok, ktorý bol v označenom európskom zatýkacom rozkaze právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) s poukazom na § 138 písm. a), písm. i), ods. 4 písm. b) Trestného zákona, bolo proti mne podľa § 215 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku právoplatne zastavené trestné stíhanie uznesením prokurátora oddelenia dozoru v trestných veciach Generálnej prokuratúry SR sp. zn. XIV Gv 12/12/1000-231 z 18. 12. 2014, nakoľko je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa viedlo trestné stíhanie.“

Vzhľadom na citovanú argumentáciu považuje sťažovateľ rozhodnutie [REDAKOVANÉ] súdu o jeho vydaní za nulité, lebo bol vydaný aj pre skutok, pre ktorý bolo trestné stíhanie vedené proti nemu právoplatne zastavené.

Prokurátor generálnej prokuratúry doručil 13. februára 2015 okresnému súdu návrh na odvolanie príkazu na zatknutie v časti týkajúcej sa skutku právne kvalifikovaného ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a i) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona. Okresný súd v nadväznosti na to prípisom z 26. februára 2015 oznámil generálnej prokuratúre, že právoplatné uznesenie o zastavení trestného stíhania zostáva založené v spise a v prípade vydania sťažovateľa na základe európskeho zatýkacieho rozkazu z 26. marca 2012 sa bude jeho časť týkajúca sa obzvlášť závažného zločinu vydierania posudzovať z pohľadu vnútroštátneho práva ako obsolétna.

Podľa názoru sťažovateľa bolo namieste za danej situácie existujúci európsky zatýkací rozkaz odvolať a vydať nový, už len pre jeden skutok kvalifikovaný ako trestný čin podvodu.

Ďalšia námietka smeruje proti postupu sudcu pre prípravné konanie pri rozhodovaní o vzatí sťažovateľa do väzby, keďže sudca pre prípravné konanie podľa sťažovateľa rozhodol bez toho, aby mu bol predložený právne relevantný dokument o jeho vydaní justičným orgánom [REDAKOVANÉ] na trestné stíhanie do Slovenskej republiky.

Rovnako bez znalosti týchto dokumentov mal rozhodnúť aj krajský súd, ktorý rozhodoval o sťažnosti sťažovateľa proti vzatiu do väzby uznesením z 9. júla 2015.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd pochybil, keď pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu nepreskúmal, či sťažovateľ bol pozbavený slobody spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

K dôvodnosti vzneseného obvinenia, teda k materiálnym podmienkam väzby sťažovateľ uvádza, že v jeho veci konajúce súdy brali do úvahy výpovede svedkov, ktoré sú z obdobia vznesenia obvinenia, t. j. z rokov 2011 až 2013, a nevzali do úvahy dôkazy, ktoré boli vykonané neskôr (v období rokov 2014 – 2015), ktoré podľa jeho tvrdenia menia dôkaznú situáciu vo vzťahu k jeho účasti na stíhanom skutku (výpoveď svedka [REDACTED], zmenená výpoveď svedka [REDACTED]). Poukazuje tiež na to, že kľúčový svedok vypovedajúci proti nemu ([REDACTED]) je v zmysle znaleckých posudkov nevierohodnou osobou.

Podľa názoru sťažovateľa ide o „pomstu“ [REDACTED] a ďalších osôb za to, že v decembri 2010 začal spolupracovať s Úradom boja proti organizovanej kriminalite v [REDACTED] a svojimi svedeckými výpoveďami napomohol k objasneniu viacerých závažných kriminálnych činov. *„Táto moja spolupráca s orgánmi činnými v trestnom konaní vyšla najavo, následne ma zainteresované osoby začali vydierať, ohrozovali ma a chceli ma zabiť.“*

Sťažovateľ taktiež namieta výšku škody, ktorá mala vzniknúť poškodeným v súvislosti so stíhanou trestnou činnosťou.

Uznesenia súdov oboch stupňov sú podľa presvedčenia sťažovateľa z pohľadu zisťovania existencie materiálnych podmienok väzby nedostatočne odôvodnené, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Vo vzťahu k väzobnému dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku (tzv. „úteková“ väzba) sťažovateľ namieta, že okresný súd aj krajský súd ho neodôvodnili, len sa

odvolali na odôvodnenia obsiahnuté v uzneseniach týkajúcich sa vzatia sťažovateľa do väzby.

Sťažovateľ poukazuje tiež na skutočnosť, že v čase jeho odchodu do Rumunska 17. marca 2012 nemal nijakú vedomosť o tom, že je stíhaný v predmetnej trestnej veci. Mal vedomosť len o trestnom konaní, ktoré bolo proti nemu vedené v inej trestnej veci. Sťažovateľ uvádza, že pre dlhotrvajúce vyšetrowanie v inej trestnej veci opomenul pred odchodom do zahraničia oznámiť orgánom činným v trestnom konaní zmenu miesta svojho pobytu. Sťažovateľ zastáva názor, že riadne vysvetlil, prečo odišiel do [REDAKOVANÉ] bez toho, aby informoval o tomto svoju rodinu (vydieranie a ohrozovanie na živote a z toho plynúca snaha chrániť rodinu), a zdôrazňuje, že v jeho veci konajúce súdy mali preveriť ním uvádzané okolnosti, ktoré ho viedli k odchodu zo Slovenska. Sťažovateľ v tejto súvislosti tiež uvádza, že na Slovensku sa od 1. apríla 2015 riadne zamestnal v rodinnej firme, má tu trvalé bydlisko a všetky tieto skutočnosti sú v rozpore s predpokladaným úmyslom, že sa bude skrývať, alebo ujde, aby sa tak vyhol trestnému konaniu.

Sťažovateľ taktiež namieta, že všeobecné súdy sa nedostatočne vysporiadali s odmietnutím jeho návrhov na nahradenie väzby písomným sľubom, peňažnou zárukou a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Z tohto dôvodu považuje sťažovateľ napadnuté uznesenie za arbitrárne.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezhom takto rozhodol:

„1./ Základné práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, a práva podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tpo/25/2015-61 z 29. 9. 2015 porušené boli.

2./ Uznesenie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 5 Tpo/25/2015-61 z 29. 9. 2015 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3./ [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhradu trov právneho zastúpenia advokátom, ktorú je povinný Krajský súd v Trnave uhradiť do jedného mesiaca od právoplatnosti nálehu ústavného súdu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde okrem iného vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným

právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 5 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom:

c) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby za účelom predvedenia pred príslušný súdny orgán pre dôvodné podozrenie zo spáchania trestného činu, alebo ak sú oprávnené dôvody domnievať sa, že je potrebné zabrániť jej v spáchaní trestného činu alebo v úteku po jeho spáchaní.

Podľa čl. 5 ods. 2 dohovoru každý, kto je zatknutý, musí byť oboznámený bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, s dôvodmi svojho zatknutia a s každým obvinením proti nemu.

Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenia sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že v trestnej veci sťažovateľa už konal a rozhodoval na základe jeho predchádzajúcej sťažnosti smerujúcej proti rozhodovaniu okresného súdu a krajského súdu o jeho vzatí do väzby. Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 569/2015 zo 16. decembra 2015 odmietol predchádzajúcu sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 6 Tpo 47/2015-374 z 9. júla 2015 a uznesením okresného súdu sp. zn. Tp 404/2012 z 3. júla 2015, pre nedostatok právomoci.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ústavný súd v prvom rade poznamenáva, že z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplývajú viaceré záruky, ktoré väzobne stíhaným obvineným (obžalovaným) poskytuje ústava a dohovor. Ustanovenie čl. 17 ústavy, resp. čl. 5 dohovoru obsahuje pri väzbe také práva, akými sú právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť v zákonom určených prípadoch podmienené zárukou (m. m. III. ÚS 7/00, I. ÚS 34/04). Preto sú tieto ustanovenia v pomere špeciality k všeobecným ustanoveniam čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj k čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. I. ÚS 224/03, I. ÚS 34/04).

Vychádzajúc zo svojej doterajšej judikatúry, ústavný súd sťažnosť v časti namietaného porušenía základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 dohovoru

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania podrobil rámcovému vecnému prieskumu jednotlivé námietky sťažovateľa smerujúce k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 2, 3 a 4 dohovoru.

II.2.1 Námietky smerujúce proti európskemu zatýkaciemu rozkazu

Vo vzťahu k námietkam týkajúcim sa okolností, ktoré súviseli s vydaním európskeho zatýkacieho rozkazu na osobu sťažovateľa a so zastavením trestného stíhania pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a i) a ods. 4 písm. b) Trestného

zákona, ústavný súd primárne konštatuje, že tieto námietky netvorili súčasť argumentácie sťažovateľa uplatnenej v jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu zo 14. augusta 2015 a rovnako netvorili ani súčasť jeho sťažnosti (dôvody sťažnosti sú obsiahnuté v podaní sťažovateľa z 2. septembra 2015, pozn.) proti uzneseniu okresného súdu z 31. augusta 2015, ktorým bola zamietnutá jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu.

V nadväznosti na uvedené súvislosti s toto skupinou námietok ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a podstata princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy vecí nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by popieral princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Keďže sťažovateľ námietky týkajúce sa obmedzenia jeho osobnej slobody na základe vydania európskeho zatýkacieho rozkazu na jeho osobu súvisiace so zastavením trestného stíhania pre jeden zo skutkov, pre ktoré bol európsky zatýkací rozkaz vydaný, neuplatnil ani v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ani v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 94/2015 z 31. júla 2015, je logické (pochopiteľné), že krajský súd sa vo svojom uznesení sp. zn. 5 Tpo 25/2015 z 29. septembra 2015 týmito námietkami nezaoberal, resp. neskúmal ich. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína svoj ustálený právny názor, ktorý opakovane zdôrazňuje vo svojich rozhodnutiach (vyslovil ho aj v uznesení sp. zn. I. ÚS 569/2015 zo 16. decembra 2015, ktorým rozhodoval o predchádzajúcej sťažnosti sťažovateľa, pozn.), podľa ktorého „Z princípu subsidiarity vo vzťahu ústavného súdu ku všeobecným súdom v zmysle čl. 127 ods. 1 ústavy a § 49 zákona o ústavnom súde tiež vyplýva, že v prípade konania pred všeobecnými súdmi musí sťažovateľ ochranu svojich základných práv a slobôd vrátane argumentácie s tým spojenej uplatniť najskôr v tomto konaní a až následne v konaní pred ústavným súdom. Pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred

ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc.“ (napr. III. ÚS 90/03 a III. ÚS 135/03, obdobne aj III. ÚS 201/04, II. ÚS 67/2013).

V dôsledku uvedeného ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť vo vzťahu k námietkam súvisiacim s európskym zatýkacím rozkazom vydaným na osobu sťažovateľa v nadväznosti na zastavenie trestného stíhania pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) a i) a ods. 4 písm. b) Trestného zákona z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

II.2.2 K ďalším námietkam sťažovateľa

Pokiaľ ide o ďalšie námietky sťažovateľa, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania posudzoval, či ich nemožno považovať za zjavne neopodstatnené. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s posudzovaním námietok sťažovateľa ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na svoju konštantnú judikatúru, v zmysle ktorej nie je vzhľadom na svoje ústavné postavenie oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu,

ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať iba také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, m. m. I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Námietka sťažovateľa týkajúca sa postupu sudcu pre prípravné konanie pri rozhodovaní o vzatí sťažovateľa do väzby (a rovnako postupu krajského súdu pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľa proti vzatiu do väzby uznesením z 9. júla 2015), v zmysle ktorej sudca pre prípravné konanie rozhodol bez toho, aby mu bol predložený právne relevantný dokument o vydaní sťažovateľa justičným orgánom [REDACTED] na trestné stíhanie do Slovenskej republiky, je podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená, pretože nijako nesúvisí s konaním a rozhodovaním všeobecných súdov o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

Navyše aj vo vzťahu k tejto námietke by mohol ústavný súd sťažnosť odmietnuť (obdobne ako vo vzťahu k námietkam súvisiacim s vydaním európskeho zatýkacieho rozkazu) pre nedostatok svojej právomoci, keďže ani táto námietka netvorila súčasť argumentácie sťažovateľa v konaní o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu.

Vo vzťahu k ďalším námietkam [námietky týkajúce sa materiálnych podmienok väzby, výšky škody a dôvodnosti väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a tiež neprijatia väzobných náhrad] ústavný súd poznamenáva, že je nepochybne

daná jeho právomoc na ich preskúmanie, keďže ich sťažovateľ uplatnil tak vo svojej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj v sťažnosti podanej proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 0 Tp 94/2015 z 31. augusta 2015.

Ústavný súd v súlade s rozhodnutiami všeobecných súdov poukazuje na skutočnosť, že od rozhodovania o vzatí sťažovateľa do väzby do rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu uplynulo 59 dní, pričom všetky okolnosti, za akých bol vzatý do väzby, sú stále zachované a aktuálne. Vychádzajúc z obsahu svojho spisu sp. zn. I. ÚS 569/2015, ústavný súd konštatuje, že je oboznámený s obsahom rozhodnutí všeobecných súdov o vzatí sťažovateľa do väzby.

Z uvedených rozhodnutí všeobecných súdov, na základe ktorých bol sťažovateľ vzatý do väzby, vyplýva, že v jeho veci konajúce všeobecné súdy sa pri rozhodovaní o vzatí sťažovateľa do väzby riadne vysporiadali s existenciou materiálnych podmienok väzby vrátane dôvodnosti obvinenia sťažovateľa z vyšetrovanej trestnej činnosti. Na týchto sa nič nezmenilo ani po 59 dňoch od rozhodovania o vzatí do väzby.

Rovnako podľa názoru ústavného súdu z ústavnoprávneho hľadiska obstoja aj závery všeobecných súdov o dôvodnosti útekovej väzby, ktorú súdy zakladajú na fakte, že sťažovateľ sa dlhodobo zdržiaval v Rumunsku bez toho, aby o mieste svojho pobytu informoval blízke osoby či orgány činné v trestnom konaní. Pokiaľ sťažovateľ namieta, že súdy mali preveriť ním uvádzané okolnosti, ktoré ho viedli k odchodu zo Slovenska (jeho spolupráca s políciou a po jej odhalení následné vyhrážanie sa sťažovateľovi), ústavný súd uvádza, že ani zo žiadosti o prepustenie sťažovateľa z väzby na slobodu, ani zo sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu nevyplýva, že by sťažovateľ bol označil konkrétne trestné konania, v ktorých mal polícii pomáhať odhaliť závažnú trestnú činnosť a táto spolupráca mala následne viesť k jeho zastrešovaniu. Za logické a zrozumiteľné považuje ústavný súd aj závery všeobecných súdov o zamestnaní sťažovateľa v rodinnej firme a vyhodnotenie tejto okolnosti ako nedostačujúcej na rozptýlenie pochybností o riziku jeho úteku.

Zrozumiteľné, zákonné a z ústavného hľadiska akceptovateľné sú podľa názoru ústavného súdu aj závery všeobecných súdov, ktorými odmietli nahradenie väzby sťažovateľom ponúknutými náhradami.

Na základe uvedeného ústavný súd zastáva názor, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť vo vzťahu k zvyšným námietkam odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2016